

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

L. Annæi Senecæ Philosophi Opera, Qvæ Exstant Omnia

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Antverpiæ, 1605

Epist. CVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53700)

A corpus est: quod vim corpori affert, corpus. Bonum corporis corporale est: bonum hominis, & corporis bonum est: itaque corporale est. Quoniam, ut voluisti, morem gessi tibi, nunc ipse dicam mihi, quod dicturum esse te video. Latrunculis ludimus: in superuacuis subtilitas teritur. non faciunt bonos ista, sed doctos. Apertior res est, sapere: imò simplicior. paucis opus est ad mentem bonam litteris. Sed nos ut cetera in superuacuum diffundimus, ita philosophiam ipsam. Quemadmodum omnium rerum, sic litterarum quoque intemperantiâ laboramus: non vitæ, sed scholæ discimus.

EPIST. CVII.

SOLATUR Lucilium & erigit, in fugâ seruatorum. *Ista & alia in vitam incidere: ideoque non inopinata esse debere. Patere igitur, quod non emendas. Bona & sapiens Epistola.*

VBI illa prudentia tua? ubi in dispiciendis rebus subtilitas? ubi magnitudo? Tam pusilla te angunt? serui occupationes tuas, occasionem fugæ putauerunt. Si amici deciperent, (¹ habeant enim sanè nomen, quod illis ² Epicurus noster imposuit, & ita vocentur) ³ quo turpius non sint omnibus rebus tuis. Desint illi, qui & operam tuam conterebant, & te aliis ⁴ molestum esse credebant. Nihil horum insolitum, nihil inexpectatum est. Offendi rebus istis tam ridiculum est, quàm queri, quòd spargaris in publico, aut inquineris in luto. Eadem vitæ condicio est, quæ balnei, turbe, itineris: ⁵ quædam intermittentur, quædam incident. Non est delicata res, viuere. Longam viam ingressus es: & labaris oportet, & arietes, & cadas, & laaseris, & exclames: ⁶ O mors, id est, mentiaris. Alio loco comitem relinques, alio efferes, alio timebis. Per eiusmodi offensas emetiendum est confragosum hoc iter. Mori me vult? præparetur animus contra omnia.

C Sciat se venisse? ubi patiatul fulmen; sciat se venisse, ubi

Luctus & vltices posuere cubilia cura,

Pallentesque habitant morbi, tristisque senectus.

In hoc contubernio vita degenda est. Effugere ista non potes, contemnere potes: contemnes autem, si sæpe cogitaueris, & futura præsumperis. Nemo non fortius ad id cui se diu composuerat, accessit, & duris quoque, si præmeditata erant, obstitit. At contrâ imparatus, etiam leuissima expauit. Id agendum est, ne quid nobis inopinatum sit: & quia omnia nouitate grauiora sunt, hæc cogitatio assidua præstabit, ut nulli sis malo tiro. Serui te reliquerunt. Alium compilauerunt, alium accusauerunt, alium occiderunt, alium prodiderunt, alium calcauerunt, alium veneno, alium criminatione petierunt.

Quid-

EPIST. CVII. I. HÆBEANT ENIM SANE NOMEN.] Nam Stoici aliter, qui volunt solos sapientes inter se amicos esse, reliquos magis Socios, & utilitate aliquâ iunctos, quàm Amicos.

2. EPICVRVS NOSTER.] Ideò, noster, quia ad Lucilium scribit: quem supra etiam notabamus in sententiâ illâ fuisse. Epicurus autem Amicos solâ utilitate censet, & parari vult diuinitatibus: ob vltus: sicut & terram serimus ob fructus. Laërtius: & adde supra, epist. IX.

3. QVO TURPIVS NON SINT.] Valde hæc confusa. Fortasse: quid? turbandisne sint omnibus rebus tuis? Non dico si serui fugiant, sed si Amici illi vulgares (veri non possunt) deserant: ideoque angere, & res tuas turbatas rationes, putes? Pincianus aut Muretus faciebant: quota pars abesset rebus tuis?

4. MOLESTVM ESSE CREDEBANT.] Sic omnes libri: at Muretus, molestum reddebant. Haud

malè, pro sensu: pro vero putem, te aliis molestum & se reddebant. Ipsi importuni, & te faciebant: dum protrahi & commendari volunt, & spes suas te iuuante impleri.

5. QVÆDAM INTERMITTENTVR.] Fallor, aut, immittentur, verius: siue, in te mittentur. Alij consilio ludent, & te perent, alij & alia casu.

6. O MORS, ID EST, MENTIARIS.] Argute hæc Muretus. Nemo optant mortem, sed ore: mens abhorret, & fugiat aduentem. Libri tamen quidam, metiaris: nec malè, si: id est, emetiatis. Hic finis & meta erit via, & mortem clamabis, & habebis. Certè hîc viantium imago.

7. VBI PATIATUR FVLMEN.] Ita meus & plures scripti. at alij: ubi tonat fulmen. E quibus Iac. Lectius acutè: ubi tonat, & fulminat. Equidem è priore illâ lectione nihil concinno, nisi placet: ubi glaciatur, ubi fulminat.

GG 4

8. Acci-

Quidquid dixeris, multis ⁸ accidit. Deinceps quæ multa & varia sunt in nos dirigun- A
tur. ⁹ Quædam in nos fixa sunt, quædam vibrant, & cum maxime veniunt, quædam
ad alios peruentura, ¹⁰ nos stringunt. Nihil miremur eorum ad quæ nati sumus: quæ
ideò nulli quærenda, quia paria sunt omnibus. Ita dico paria sunt. nam etiam quod ef-
fugit aliquis, pati potuit. Æquum autem ius est, ¹¹ non quo omnes vsi sunt, sed quod
omnibus latum est. Imperetur æquitas animo, & sine querelâ mortalitatis tributa pen-
damus. Hiems frigora adducit: algendum est. æstas calores refert: æstuum est. in-
temperies cæli valetudinem tentat: ægrotandum est. Et fera nobis loco occurret, & ho-
mo perniciosior feris omnibus. Aliud aqua, aliud ignis eripiet. Hanc rerum conditio-
nem mutare non possumus: id possumus, magnum fumere animum, & viro bono di-
gnum, quo fortiter fortuita patiamur, & naturæ consentiamus. Natura autem hoc, quod
vides, regnum mutationibus temperat. Nubilo serena succedunt: turbantur maria, cum
quieuerunt: stant inuicem venti: noctem dies sequitur: pars cæli consurgit, pars mergi- B
tur: contrariis rerum æternitas constat. Ad hanc legem animus noster aptandus est:
hanc sequatur, huic pareat: & quæcumque fiunt, debuisse fieri putet: nec velit obiur-
gare naturam. Optimum est pati, quod emendare non possis: & ¹² Deum, quo auctore
cuncta proueniunt, sine murmuratione comitari. Malus miles est, qui imperatorem ge-
mens sequitur. Quare impigri atque alacres excipiamus imperia, nec deseramus hunc
operis pulcherrimi cursum, cui quidquid patimur, intextum est: & sic alloquamur Io-
uem, cuius gubernaculo moles ista dirigitur, quemadmodum Cleanthes noster versi-
bus disertissimis alloquitur. quos mihi in nostrum sermonem mutare permittitur, Cice-
ronis viri disertissimi exemplo. Si placuerint, boni consules: si displicuerint, scies me in
hoc secutum ¹³ Ciceronis exemplum.

- ¹⁴ Duc me parens, celsique dominator poli,
Quocumque placuit, nulla parendi mora est.
Assum impiger, fac nolle, comitabor gemens:
¹⁵ Ducunt volentem fata, nolentem trahunt.
Malusque patiar, quod pati licuit bono.

Sic viuamus, sic loquamur. paratos nos inueniat atque impigros fatum. Hic est magnus
animus, qui se Deo tradidit: at contra ille pusillus ac degener, qui obluetur, & de or-
dine mundi malè existimat, & ¹⁶ emendare mauult deos, quàm se.

8. ACCIDIT. DEINCEPS.] *Corrupta. Fortè, accidit, & accidet deinceps. Quàm multa & varia in nos diriguntur? Vel, varia sunt, quæ in nos.*

9. QUÆDAM IN NOS FIXA.] *Legam, in offibus fixa: vel certè, in nobis.*

10. NOS STRINGUNT.] *Libant nos leuiter, sed alibi sedent & feriunt. Per nostrum latus, alius laeditur.*

11. NON QVO OMNES VSI SVNT.] *Mallem, vsuti sunt.*

12. DEVM, QVO AVCTORE.] *Hoc enim Stoici capitale dogma habebant, & finem statuebant, Naturam, id est Deum sequi. Vide Manuduct. II. Dissert. XIX.*

13. CICERONIS EXEMPLVM.] *Quem eloquen-*

tia sua (ait Seneca pater) in carminibus destituit: Prasat. libri III. Controu.

14. DUC ME PARENS.] *Quidam, Duc o parens. Ipsi Græci versus sunt in Epicteti Enchiridiò, in fine, sanè egregij & pji, & Cleanthe illo digni.*

*Άγε δέ με αὐτῷ, καὶ σὶ γ' ἢ περὶ πατρῶν,
Ὅποι ποθ' ὑμῶν εἶμι διατεταγμένος,
Ὡς ἔφομαι γ' ἀοικος. ἢ δ' ἐμὴ δέλω,
Καυδὸς γὰρ σὸ μῦθος εἰδὲν ἦτρον ἔφομαι.*

15. DVCUNT VOLENTEM FATA.] *Non est in D Græcis hic versus: & puto insticum esse, atque alibi lectum.*

16. EMENDARE MAVULT.] *Carpit diuina & Prouidentiam, alia illa esse veliit magis, quàm se alium.*